

Wim Pelgrom: 'Levenstekens.' Uitgeverij Kontrast, Oosterbeek 2009. ISBN 9789078215790 (Prostaatkanker/1)

Over de schrijver: Piet Steenbergen was getrouwd en werkte zijn hele leven in de gezondheidszorg, als verpleegkundige en later als opleidingsadviseur in een ziekenhuis. Hij heeft twee zoons en twee dochters en woonde in Arnhem. In 2004 werd bij hem prostaatkanker met uitzaaiingen in alle botten geconstateerd. Piet Steenbergen schreef als Wim Pelgrom, naar analogie van Billy Pilgrim, eens in de vier weken in dagblad de Gelderlander een column over zijn ziekte ervaringen tot aan zijn dood in 2008.. Hij stierf op 16 juli 2008. Piet Steenbergen werd 57-jaar.

Soort Boek: Ervaringsverhaal van Piet Steenbergen, een bundeling van zijn columns die verschenen in dagblad De Gelderlander onder de titel *Levenstekens*. De laatste column had hij eerder geschreven voor het moment dat hij het niet meer zou kunnen zodat er ook een afscheidscolumn van eigen hand zou zijn. Met een voorwoord van zoon Hugo van Veldhuizen. Een mooi, treffend, inspirerend, goed leesbaar boekje.

Korte bespreking: In *Levenstekens* beschrijft Wim Pelgrom op een ontroerende, imponerende wijze en meteen ook zó losjes en openhartig het verloop van zijn dodelijke ziekte.. Dit op een zodanige wijze dat ik bij het lezen van het boekje, moest denken aan het boek de *Ondraaglijke lichtheid van het bestaan*. Hij wist immers dat hij doodging binnen één tot drie jaar. En ging daar ook vanuit ook al hadden anderen, onder andere de controlerend geneesheer, er moeite mee om de diagnose te geloven omdat hij er gezond en goed uitzag. Op de eerste pagina van zijn boek begint hij met een praktisch voorbeeld over hoe de diagnose zijn leven beïnvloedde. Zo zet hij de toon voor wat er in de rest van het boekje te vinden is. Steeds schetst hij daar voorvallen uit zijn persoonlijke leven gedurende die periode, om zo toe te lichten hoe hij zijn leven leefde, met deze ziekte, en zo'n prognose. Hij vertelt waarom hij naar de notaris stapt en een testament maakt en besluit te gaan trouwen met zijn lief. Hij beschrijft diverse bezoeken aan het ziekenhuis, en hoe hij daar oude of door hem opgeleide collega's tegenkomt. Hij gaat in op zijn medicijngebruik en hoe bijwerkingen daarvan zijn leven beïnvloedden, onder andere impotentie. Hij schetst op ontroerende wijze hoeveel hij genoot van de momenten die hij nog had, alledaagse ontroerende voorvallen of ook nog een reis maken. Maar hij heeft het ook over hoeveel moeite het hem kostte om zijn dochters van 5 jaar te vertellen dat hij doodging, dat hij geen behoefte meer had om te werken en hoe dat nog problemen opleverde, en hoe langzaam de ziekte meer de baas werd over zijn lijf. In januari 2008 had de kanker ook Piets hoofd bereikt en werd hij blind. Zijn zonen schreven op wat hij dicteerde, zodat de columns gepubliceerd konden worden tot aan zijn dood. Zo werd dit boekje een indrukwekkend, klein document.

Wat viel op: Dit boek raakte me. Het bleef hangen. Onder andere omdat het werd geschreven met de dood in het vooruitzicht, door een verpleegkundige die veel medische kennis en ervaring bezat en bezig was met het reilen en zeilen binnen de gezondheidszorg. Maar vooral ook omdat je, als je zijn columns leest, respect krijgt voor de persoon Piet Steenbergen en de manier waarop hij omgaat met zijn ziekte en de voorbereiding op zijn dood. Een bepaalde vorm van berusting dwingt respect af, terwijl je in allerlei kleine details leest dat hij van het leven houdt. Hoe belangrijk het voor hem was dat de omgeving er voor hem was, hoe hij daarvan kon genieten. De ontroering die hij had om kleine attenties wordt beeldend verwoord en de toon

waarin de stukken zijn geschreven blijft licht en humoristisch, hoewel zware thema's niet vermeden worden. Een ontroerend mooi boekje. .

Citaten: Pag. 34: 'De meisjes weten niet dat ik ziek ben. Ik kan de woorden niet vinden. (...) Oma prijst de tekeningen en zegt dan opeens over de hoofden van de meisjes tegen mij: "Ze moeten straks natuurlijk wel op je begrafenis komen'. Dat vind ik ook, maar nu moeten we snel een sneeuwpop maken, de dooi is al begonnen. "
Pag.54: 'Ik ben niet ziek in mijn eentje, ik ben verbonden met de mensen om me heen. Voor al die anderen, de geliefden, vrienden, familie, en collega's, vind ik het erg dat ik ziek ben, pijn heb, doodga. Ik wil me soms verontschuldigen dat ik hun zoveel narigheid bezorg. Ze willen iets doen, ze willen helpen, maar ze kunnen niets doen. Ik ben gelukkig omdat ze er zijn en met me meeleven. Ik baad me in hun warmte, maar zij vinden dat niet genoeg. Ze voelen zich machteloos. Ze willen me hoop geven, of uitzicht op een medisch wonder. Sommigen praten zelfs over hun geloof in een hiernamaals om mij op te beuren. Ik heb daar niets aan, maar ik begrijp het wel.'
Pag. 112-113: "'Ik heb vandaag besloten dat ik weer wil zien", zeg ik tegen mijn vrouw als ze uit haar werk komt. Ze heeft haar jas nog aan. "Heb je er genoeg van?", vraagt ze. "Ja", zeg ik 'game over, spot aan. Ik wil gewoon weer kunnen zien". Mijn ogen worden vochtig. (..) Van de huisarts kreeg ik Ritalin, (...) Die Ritalin is voor mij de ladder waarmee ik op eigen kracht uit de put kan klimmen. Ik ga weer praten. Op een avond praat ik weer eens honderduit terwijl, zonder dat ik dat weet, mijn vrouw De Gelderlander probeert te lezen. Na een poosje hoor ik haar de krant opzij leggen, en verzucht ze: "kun je niet stoppen met die pil? Het was zo lekker rustig".'

Recensies: Pieter de Leeuw, De Gelderlander

(<http://www.gelderlander.nl/specials/columns/levenstekens/3439398/Columnist-Wim-Pelgrom-overleden.ece>) : 'Levenstekens is een prachtig document geworden. Over leven, ziekte en dood, maar bovenal over vertwijfeling, nieuwsgierigheid, optimisme en liefde. (...) 'Aan de serie Levenstekens komt vandaag een einde. Op het moment dat ik dit schrijf voorzie ik niet waarom. Blijkbaar is het moment dat ik óf niet meer helder kan denken, óf geen behoorlijke zinnen meer kan dicteren (of beide), nu ongeveer aangebroken. Daarom groet ik u. Ik verlaat de vuurstorm, rechtstreeks naar de armen van mijn geliefde.' Piet Steenbergen was een bijzonder mens.'

Bron: * Bijzijn : vakblad voor verpleegkundigen en verzorgenden, jrg. 4 (2009) nr. 8 (september) p. 46 Maandelijks schreef hij over zijn ziekte in dagblad De Gelderlander. Deze met humor en zelfspot geschreven columns zijn nu gebundeld in het 118 bladzijden tellende boekje 'Levenstekens' op deze plek over zijn ervaringen. (..)Uit de vele reacties van lezers bleek dat Piet Steenbergen met zijn Levenstekens een grote schare fans had opgebouwd. Veel mensen herkenden de door hem beschreven situaties of leefden gewoon intens met hem mee. Op woensdag 16 juli is hij overleden. '